

СІМФОНІЯ, А НЕ „ЧЫЖЫК-ПЫЖЫК“!

Даволю сабе крху памарыць. Не, пават не памарыць, а проста азвучыць ужо ў недалёкую будучыню нашай краіны, калі слухаць музыку, чытаць вершы, захапляцца творамі жывапісу і скульптуры стане для людзей такой жа надзейнай патрабаваннем, як і дышаць паветрам. Рабочы дзень будзе яшчэ карцейшым, чым цяпер. Звычайна неабмежаваныя магчымасці для шматграннага развіцця чалавека.

Уяўляю сабе такую карціну. Машыніст вугальнага камбайна, папрацаваўшы пад зямлёю некалькі гадзін, падыміцца на паверхню, пераапаруўшыся, сядзе ў перады, і праз некалькі хвілін ён ужо на сцене кінатэатру ляжыць. Ён ёсць правы смывком па струнах скрыпкі, і слухачы заміраюць ад заадавальнага выдатнага іграў аглядаючы-скрыпка.

Так будзе! І ці не ўяўляюцца народныя тэатры вестунай той дудовай будучыні, у якой механізм па абсталяванні атамных станцый будзе выдатным мастацтвам, а касманаўт, павываўшы на далёкіх плане-тах, прывязе на зямлю напісаным ім пейзажы Марса і Венеры?

Мне думалася, што ў вучэбнае народнае тэатральнае зямлянае з'ява. Мы, вядома, яшчэ не паспелі асвясціць яе як след. Народныя тэатры нарадзіліся само жыццём, гэта — прыкметы сучаснай эпохі. Людзі сталі матэрыяльна больш забяспечаныя, скараціўшы рабочы дзень, вольны і а-віталі ў іх патрабаванні поўна, ярыч, бачае заадавальнае све культурыныя патрабаванні.

І тут узнікае пытанне: а якім павінен быць «спажытак духоўны»? Няўжо жыццё шматлікіх рабавых цэнтраў, каласнік, рабочыя так званыя перыферыя павінны заадавальнае неаказанай самадзейнасцю? Не! Яны маюць сваё права на самаправае мастацтва. Таму да працы самадзейных калектываў прад'яўлены новыя, павышаныя патрабаванні. Драматычныя гурткі дамоў культуры, рабочыя і каласныя клубы з цягам часу ўсё больш умяшчаюцца, лепшым з іх пачалі прысвойваць званне народных тэатраў.

Ужо некалькі месяцаў існуе Народны тэатр пры Аршанскім клубе чыгуначнікаў. І вось зусім нядаўна гэтае гонаравае званне было прысвоена драматычнаму калектыву Палады культуры Аршанскага ільнякомбайната. Два народныя тэатры ў адным горадзе! Гэта гаворыць пра многае, гэта радуе.

Мне хочацца хоць бы каротка расказаць пра тое, як драматычны калектыв працаваў у бараку, нарадзіўся наш Народны тэатр, што стаяў цяпер свае спектаклі ў выдатным палацы.

Тры дзесяцігоддзі прайшло з таго часу, як быў створаны драматычны гурток камбайна. Першым яго ўдзельнікам былі камсамольцы-сінхроністы — тыя, хто будаваў першыя фабрыкі і цэхі. Спачатку аматары мастацкай самадзейнасці выступалі на пляцоўках, дзе пасля рабочага дня збіралася моладзь, каб патанцаваць, паспяваць заадавальнае камсамольскую песню. У 1930 годзе для ўдзельнікаў самадзейнасці быў пабудаваны спецыяльны барак. Тут і былі паставлены першыя спектаклі — «Чужое дзіця», «Маліныя берэгі». А праз год драматычны гурток пераехаў у будынак «Лес». Праз некалькі гадоў былі паставлены «Прада добра, а шчасце лепш» Астроўскага і «Мядзведзь» Чэхава.

Пазней, калі камбайн уступіў у строй, і быў пабудаваны клуб, на клубнай сцэне ў пастаўлены драматычны калектыв ішлі спектаклі «Васа Жалезнова» Горкага, «Паліліна» Купалы, «Шасцера любімых» Арбузава і інш. Пасля вайны калектыв паставіў дзесяткі многаактываў п'ес, у тым ліку «Платон Крэч» і «У ступах Украіны» Карнейчука, «Любові Яравая» Трэнева, «Рэвізор» Гоголя, «Бітва ў дэ-розе» Нікалаева. Спектаклі ішлі на сцэне Мінска, Віцебска і іншых гарадоў. З іх пачаўся глядзець іх рабочыя Асіноўка, энергетыкі Белдэса, хлэбаробы многіх калгасаў.

Прыемна ўспамінаць, што некалькі выхаванцаў нашага калектыву сталі прафесіянальнымі актывістамі. Гэта — мастак Уладзі-вастацкага тэатра С. Прылуцкага, мастак Беларускага дзяржаўна-га хора Н. Траця, мастак Гор-

А. ВАСІЛЕВСКІ,
дырэктар Народнага тэатра
Палады культуры
Аршанскага ільнякомбайната

каўскага тэатра камедыі М. Фай-бусовіч.

Папавіючыся свежымі сіламі, наш тэатр тым не менш захоўвае свой асноўны склад. Пятнаццаць самадзейных актывістаў працуюць па дзёсна і больш год. Актывізм удзельнікаў драматычнага калектыву з'яўляецца сласар Уладзімір Жукоўскі. Ён стварыў дзесяткі разнастайных сцэнічных вобразаў. Трыццаць год удзельнічае ў пра-цы драматычнага тэатру май-стра Аляксандр Катаржынік. Добра працуе вучанца ў школе рабочай моладзі і ўдзельнічае ў Народным тэатры ў якасці выка-наўш і памочніка рэжысёра лі-цейшчыка Мікалай Труфанав.

Заслугае ўвагі той факт, што старэйшы ўдзельнік драмат-

САМАДЗЕЙНАСЦЬ? ТАК
АЛЕ НА ПРАФЕСІЯНАЛЬНЫМ
УЗРОВКІ

лектыву, такіх, напрыклад, як напіроўшчык Дзімітрый Іванавіч Прылуцкі і мастацтва Антаніна Іванавіча Прылуцкага, маючы ба-гаты сцэнічны вопыт, самі неадра-зава выступалі ў спектаклях пастаўшчыкаў мастацтва. У ро-лях пастаўшчыка паспяхова дэбютаваў малады ўдзельнік ўдзельнік Народнага тэатра Эду-ард Сідарав.

Званне Народнага тэатра, якое ўдасціоўся наш калектыв, — го-нар і разам з тым вялікая адказ-насць. Гэта добра разумеюць кожны ўдзельнік. Цяпер тэатр прыступіў да працы над пастаўкай п'есы А. Арбузава «Іркушка гісторыя». Мы правядзем гэты спектакль XXII з'езду КПСС. У далейшым калектыв мае намер ажыццявіць пастаўку спектакля, у якім быў вобраз вялікага правадара, за-сноваўша Камуністычную партыі і Савецкай Дзяржавы Уладзіміра Ільіча Леніна.

Актывіст рэжысёра Паліацкага Народнага тэатра А. Галеркіна я прачытаў з вялікім заадаваль-нем. Вельмі своечасова пачата гэ-тая размова аб мэтах, задачах, аб цяперашнім і будучым народным тэатры. Шлях, які прайшлі пача-чане, у агульным рысках нагадае-шлях, пройдзены намі, ўдзельні-камі самадзейнасці Аршанскага кам-байната.

І ў многім пагаджаюся з Галеркіным, але думаю, што пы-танне аб народных тэатрах трэба разглядаць больш шырока, як важ-нейшую жыццёвую праблему і сур'ёз-нае заадавальнае пытанне твор-чых людзей, па якіх мы павінны ісці.

А. Галеркіна гаворыць пра тую дапамогу, якую аказвае ім Тэатр імя Якуба Коласа. Ён праводзіць свае прэзэнцыі да абласнога Дома народнай творчасці. Але мне зда-ецца, што трэба гаварыць не пра адзіназначны вынік ішчэ аднаго, а пра планамерную дапа-могу ўсім без выключэння наро-дным тэатрам. Нядаўна было 6 ме-сяц у Міністэрстве культуры ад-дзел, які спецыяльна займаўся б народнымі тэатрамі.

Прыемна, што коласавы аказ-ваюць шэравую дапамогу Пала-цы народнаму тэатру. Да нас таксама прызваў рэжысёр Тэ-атра імя Я. Коласа Б. Брагінска-і мастак Я. Буракоў. Аднак гэтая дапамога носіць выдатковы ха-рактер і залежыць, шчыра кажучы, выключна ад нашай настой-лівасці і добрай волі шафаў.

Трэба зрабіць так, каб кожны тэатр лічыў сваім абавязкам сі-стэматычна наладжваць сустрэчы выдатных актывістаў і рэжысёраў з калектывамі народных тэатраў. Няўжо прафесіянальныя актыві-сты і рэжысёры пастаянна наведваюць нашы спектаклі і рэцэнзійны, вы-ступаючы ў нашых калектывах з лекцыямі і дакладамі.

Коласа, што коласавы тэатраў расце, у іх вялікая будучыня. А спецыяльнага часопіса, які асвят-ляў бы нашу работу, абавязна ў-вопыт лепшых калектываў, раіў, крытыкаваў, вучыў, яшчэ няма. Хочацца спадзявацца, што ў блі-жэйшы час мы атрымаем магчы-масць стаць падлічачымі ўсеа-гульнага часопіса «Народныя тэат-ры».

Варта сказаць і пра асаблівае патрабавальнасць, якую павінны прад'яўляць да сабе прафесіяна-лы, выступаючы ў клубах. Кожны

спектакль прафесіянальных актыві-стаў у такім клубе павінен быць сапраўднай школай для ўдзельні-каў самадзейнасці. Але так бывае, на жаль, даўна не заўсёды. На нашай сцэне са спектаклем «Неба-спечная прафесія» В. Салаўёва, выступіў Брэсцкі тэатр імя Ленін-скага камсомла. Гэты спектакль здзіўляў нашых самадзейных актыві-стаў бледнасцю і невыразнасцю рэжысёрскай задумкі, безапа-можнасцю ў тэатры асобных сцэн.

Мы рады вучыцца ў прафесія-налаў. Але няўжо яны, пры-езджаючы да нас з рэспублікан-скага і абласных цэнтраў, паказ-ваюць спектаклі без скідкі на «правільнасць».

Мімаходзячы, хочацца закрануць пытанне аб будучыні новых клубав, дамоў і палады культур-ны. Іх колькасць па тэрыторыі на-шай рэспублікі няспынна расце. Аднак будучыня яны без уліку патрабаванняў мастацкай сама-дзейнасці. Напрыклад, у асноў-нае будынак нашага Палады культуры ўмяшчаюцца масінамі, нікому не патрэбныя калонны, а дэка-рацыйнага пакоя няма, пра яго архітэктар «забыўся».

У Віцебску за апошні час па-будаваны добрыя дамы культуры на домабудуўнічым тэ-се № 9, але сцэны гэтых дамоў культуры зусім не абсталяваны, не прыстасаваны для пастаўкі складаных па афармленню спек-такляў.

Нарэшце, аб рэпертуары. Я вядома, аб рэпертуары, найбольш вужым месцам у працы Палады народнага тэатра. Ды хіба аднаго Паладыка! Скрозь і ўсюды нашы самадзейныя актывісты ставяць та-кіх спектаклі, якія не існуюць у са-бе глыбокай думкі, не маюць колькі-небудзь значнай ідэйнай на-гружкі, як напрыклад, п'еса «Ін-чыстая сіла» Г. Сяляванскага. Бы-туе такая памылковая думка, што, маўляў, сапраўднае, сур'ё-знае, высокамастацкае п'еса сама-дзейнасці тэатра «не выцігнуча».

Гаворыць і аб тым, што глядач у «глыбокай» не той, як у вялікіх прафесійных і культурных цэн-трах. Напраўляючы гэты Глядач наш усюды духова нядаўна. Апроч таго, чаму могуць навушчы ар-тысты Народнага тэатра, ставячы мінэрныя ў мастацкіх і ідэйных адносінах п'ес? Колькі ні вы-ступалі «чыжыка-пыжыка», сім-фоніі ўсё роўна не атрымаецца.

А мы за сімфонію, мы супраць «чыжыка-пыжыка»! Давяйце ж будзем ставіць сапраўдныя, вялі-кіх п'есы нашых лепшых савецкіх драматургаў. І вядома, нельга забываць пра класіку. Няўжо іх сцэны жыццё ў Шэкспіра і Астроў-скага?

Магчыма з некаторымі маймі меркаваннямі не ўсе чытачы зго-дзяцца. Што ж, ісціна параджае-ца ў спрэчках. Давяйце паспрача-емся, таварыш! Хто наступны?

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Оршы да Разана, Сталін-града і Курска, а потым назав прыз Беларускай Польшчы ў логавы фашысцкіх разбойніц. «Няўжо прайшоў чатыры гады вайны!» І якія гадзі... Мы атрымалі ўсё гэта. Канада, авіяцыйныя налё-ты, выбухі, пажары, голод, гар-чая спека і лютая сіжыя, стрэлы снайперскай, жыццё ў зямлянах, пракуротыя карткі, цылы тылі без сну і адпачынку... І ўсё гэта — чатыры гады! Чыгуначны на ходу рамантавалі паравозы, бяспрашна змагаліся з пакара-м.

Сіла і проста, у форме дэ-нэ-ніка, аўтар расказвае аб выхаван-ні арыяў эпохаў, аб мужнасці савецкіх людзей. Мастацкія чыгуначныя прайшлі, выключна ішчэ, але сапраўды шлях пастаў-ных мастацтваў краіны: ад стан-цыяў да станцыяў, ад Магілёва, Кры-чава і Ор

ОПЕРА ЦІ АПЕРЭТА?

старейших классов не мелі чымасі! прегледзе гэты фільм. Мне здаецца, што нам ба па прыкладу Польскай Народнай Рэспублікі ўвесці традыцыю: вось такі фільм можна глядзець ад дванаціці год, тады ад чатырнаціці, а такі нават восемнаціці.

**З. КУЛАКОВІЧ,
работніца мінскай фабрыкі
індыяныву № 2.**

масаю ні то жаху, ні то агонії
тварі дзіцяці, юне боссясьня павіда
на маці. Апушчана рука і
раскриті скрючені рот пид-
кріплюючі, асуджанасть без-
дзейна. А тепер відомітам з
засідати головою у стиліза-
ній позе ляжкы забіты адіш-
нуж жиячныя.

думаць не столькі аўтарам, колькі грамадскасьці тут грамадскасьць

дымкаў беларускай сталіцы,

ЯШЧЭ РАЗ ПРА НАЗВЫ ВЁСАК І ВУЛІЦ

Хто не ведае савецкага Палесся? Бярозавыя гаі і стромкія бары, змешаныя лясны і пералескі, паўнаводныя рэкі з шырокімі паваламі плабала, блакітныя люстэркі азёр, акаймаваныя пышнай зелянінай, басконныя стрэлы сельваў дарог і шашы ў бярозавых прысядах і калгасных паселішчах у зеляніне садоў, магутныя заводы і фабрыкі. Такім выглядае сёння Палескі край.

Толькі пры Савецкай уладзе палешукі адзінцілі сваю вякую мару — ператварылі адвечныя пясчкі і балоты ў квітнеючыя калгасныя палі і лугі. Даўно адшлі ў нібыт беднасці і бязпрае, голад і нястача. Заможным стала жыццё палешукоў.

А вось на шыльдах і прыдворных знаках яшчэ і сёння прычэплены старазныя назвы вёсак: Караеда, Махаледа, Вядзішкі, у якіх адлюстравалася беднае, гаротнае жыццё селяніна дарэвалюцыйнай вёскі. А ў ваколіцах Пінска ёсць вёска Баскелевічы, а ля Баранавіч — Новая Мыш.

...Я ехаў у камандзіроўку. На стыхах рэк мёрна пастукалі колы, за вокнамі мілгала тэлеграфныя слупы.

Гутарка, як той паўнаводны ручай, не заціхала ні на хвіліну. Пасажыры зняміліся, дзяліліся назвамі.

— Да якой станцыі едзем? — запытаў шыракаплечы юнак у дзяўчыну, якая сядзела побач.

МОЙ РОДНЫ МІНСК

Малюнак студэнта Тэатральна-мастацкага інстытута Я. САНЬКО.

Янка Купала на Букавіне

ЛІСТ З УКРАЇНЫ

Народны паэт Беларусі Янка Купала, чыё імя блізкае і роднае ўсім народам нашай Айчыны, усяму прарэзсучану чалавечству, ніколі ў сваім жыцці не быў на Букавіне, але яго творчасць шырока вядома тут. Праз тры з паловай гады пасля апублікавання яго першага верша «Мужык» у газеце «Севе-ро-Западных краі» на заходне-украінскіх землях выходзіць у перакладзе ўкраінскіх паэтаў лопшыня творы Янкі Купалы. Першы перакладчы рабіў М. Шапавал, надрукаваўшы ў «Літэратурно-Навуковаму Вісніку» за 1909 год у кніжцы IX вершы Максіма Багдановіча «Над магілаю» і «Прыядзе вясна». Янкі Купала «Спі, браце» і «Вольна». Алена Пюшка ў 1910 годзе ў лісце да Л. Старыцкай-Чарняўскай пісала: «Надвоўна ў мае рукі трапіў цікавы зборнік вершаў беларускага паэта Янкі Купалы. Піша проста, шыра і задушаўна. Ён і надалей будзе развіваць свой паэтычны талент у тым жа духу, мне здаецца, з яго можна выйсці сапраўды народнаму паэту». Пюшка мае на ўвазе купальскія зборнікі «Гусярня».

Характэрна, што ў той жа самы перыяд сваёй творчасці малядаў беларускага паэта адзначыў і вялікі пісьменнік зямлі рускай Максім Горькі.

За год да пачатку першай сусветнай вайны 1914—1918 гг. льюбскі пісьменнік і літэратуразнаўца Юрый Кміт у газеце «Украінскіе рундшы» якая выходзіла на памешкай мове ў Відні, у літэратурным аглядае навін славянскіх літэратур пералічвае найлепшыя творы беларускіх пісьменнікаў. Сярод іх называюцца камедыі Янкі Купалы «Пяўлінка» і «Прымакі», паэма «Сон на кургане».

Больш шырокі доступ твораў беларускага паэта стаў магчымым перад пачаткам першай сусветнай вайны, калі на Букавіну прыйшлі рускія войскі. Пору з больш-

І. ГРЫШЫН-ГРЫШЧУК.

І ДОБРАЙ ПАРАДАЙ І АСАБІСТЫМ ПРЫКЛАДАМ

Гэта было ў канцы красавіка. У няздольна многія наведвальнікі навагрудскага калгаснага рынку прыяма адзіліся: яны ўпершыню убачылі на відным месцы вялікі латок з кнігамі. Прадаваў кнігі таваразнаўца райспажыўсаюза Станіслаў Русілевіч. На першым поглядзе дзіўна стала, як гэта таваразнаўца і раптам сам прадае літэратуру.

Але калі я бліжэй пазнаёміўся з гэтым актыўным прапагандастам кнігі, стаў зразумела яго ўчынак. Дзе можна лепш выучыць пошты на кнігу, як не ў час непасрэдных сустрэч з пакупніком.

У Навагрудку за апошні час кнігі сталі прадавацца ў кінатэатры «Радзіма», райвыканкоме, гарадскім парку, у выхадныя дні — на возеры Свізья, куды прыязджаюць адпачываць гараджане.

У кніжным аддзеле Навагрудскага культмага адкрыты савабодны доступ да прылаўкаў, літэратура сістэматызавана па аддзелах.

Д. ЗІНГЕР.

— На трэцім прыткнуку выхадзі.

— А якая назва?

Дзяўчына пачырванела, але ўсё ж набралася смеласці і сказала, што яна едзе да станцыі Мошны.

— Даўно пара пачаць над тым, каб замяніць вепрыгожы, зняважлівыя назвы многіх населеных пунктаў, — загаварыў пажылы.

І сапраўды, у рэспубліцы ёсць нямала населеных пунктаў, якія носіць назвы Гупікі (у адным Вялікім раёне аж дзве вёскі), Казулічы, Дурнычы, Казлы, Адаб'е, Канюхі, Пустышкі, Бібікі, Глухавічы, Казловічы, Грабшкі, Караўчычы, Хваставічы, Даўбені, Свіное, Ваўкі, Бабылі, Быкі, Цялуша, Крываносы...

А чаго варта назва Гультаўшчына? Працаўнікі гэтай вёскі змагаюцца за выкананне велічных планаў камуністычнага будаўніцтва, за стварэнне ў краіне багата сельскагаспадарчай прадукцыі. На шырокіх палатках яны вырошчваюць багата ўраджаю. А назва населенага пункта з'яўляе са савецкага чалавека-працаўніка.

Усе мы радуемся поспехам членаў сельгасарцелі «Рассвет» Кіраўскага раёна, дзе старшынёй Герой Савецкага Саюза і Герой Сацыялістычнай Працы К. П. Арлоўскі. Слава аб гэтай гаспадарцы ідзе па ўсёй краіне. Заможна і культурна жывуць рассветавіцкія калгаснікі. Цэнтральныя сядзіба калгаса вёска Мышкінычы не ўступае гарадскому пасёлку. Гэта вельмі радасна. Толькі вось назва цэнтру арцелі не вельмі падобная рассветавіцкай.

Рудка хто не бываў у раёне нарэцкіх лясоў і падамаў. Да гэтага выключнага гэта сабей прагажосці кутка рэспублікі, як бы наўмысна створанага прыродай на ўпэку чалавека, прыродзіла пеша, прыязджаючы на аўтамабілях і аўтобусах турысты, палюбніцы, рыбалоў і юныя следзупыты з Мінска і Прыбалтыйскіх рэспублік, з Ленінграда і Масквы, з Польскай Народнай Рэспублікі і іншых краін народнай дэмакратыі.

І ў гэтым малюбным кутку напалкаш нямала неадарэных назваў вёсак. Побач з Нараччу размясціўся цэнтр сельскагаспадарчай назву Кабыльнікі.

Мінчане добра памятаюць, што яшчэ зусім нядаўна ў беларускіх сталіцы была Камароўка. Цяпер тут адна з найпрыгажэйшых плошчаў горада, якая носіць імя народнага паэта Беларусі Я. Коласа.

Няма ўжо і Камароўскай вуліцы. Але ёсць яшчэ ў Мінску Саленны, Сялянка.

Бабавозаўшчына, Скулаўка, Затычына, Рылаўшчына, Наўмывайкі — такія назвы мянушкі мелі вёскі Мінскага раёна. А зараз яны — Прымор'е, Першамайская, Зарэчная, Дружба, Арэхаўка.

За апошнія гады ў рэспубліцы вырабілі новыя гарады і рабочыя пасёлкі. І радуешся, што ўсе яны атрымалі прыгожыя назвы. У Пярэцкім раёне лабудавана магутнае торфапрадпрыемства «Басілевічы-2» — качагарка Васілевіцкай ДРЭС. Рабочы пасёлак тарфянікаў назван Сасновым Борам. Вакол яго густой сцяной стаіць сасновы лес. Хораша гукаць гэтыя назвы! Ды і іншыя назвы населеных пунктаў — Дуброва, Загор'е, Сасноўка, Зарэчча, Заполье. Залесе, звязаныя з прыродай, гучаць вельмі прыемна.

А ўзв'яз Салігорск... Горад беларускіх шахцёраў. Гэта назва гучыць не толькі хораша, але і выяўляе сутнасць працы людзей гэтага горада.

Пытанне аб змяненні старых назваў населеных пунктаў, вуліц, якія зневажало годнасць савецкіх людзей, заслугоўвае самай сур'ёзнай увагі. У назвах населеных пунктаў, вуліц, калгасаў, саўгасаў неабходна ўзвясці выдатныя падзеі ў жыцці нашай сацыялістычнага грамадства імяні і прозвішчы праслаўленых сыхоў і дачок народа.

Добрым прыкладам у гэтай справе можа служыць Барысаў. Шырока, у зеляніне дрэў яго вуліцы і многія з іх носіць імяны людзей, якіх і справы якіх былі цесна звязаны з Барысаўчынай. Так, напрыклад, вуліца Марозава, Паўла Камінскага, Сцяпана Супруна, Рубана Іаўручы, Люсі Чалоскай, Паўла Рака, Аляксандра Пятраева, Аляксея Давілава і іншых.

У Акцябрскім раёне, што на Гомельшчыне, у гады грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў актыўна дзейнічалі партызаны.

Шырока вядомы сваёй баявымі справамі ў гады грамадзянскай вайны партызанскія атрады Максіма Філімонавіча Уся і Максіма Архіпавіча Пяўкова, якія аддлі сваё жыццё за нашу Радзіму. У барышбе з ворагамі Савецкай улады ў гады грамадзянскай вайны загінуў Ануфрый Архіпавіч Драпеца.

Працоўныя Акцябрскага раёна ніколі не забудуць камуністаў Аляксандра Раманавіча Салаўя, які загінуў у 1919 годзе ў баях з беларусамі. Ён быў арганізатарам Савецкай улады на Акцябршчыне, доўгі час узначальваў падпольны рух, нёс у масы праўдзівое слова партыі.

Усе гэтыя людзі заслугоўваюць таго, каб іх імяны былі ўзвясчаны.

Нельга сказаць, што па ўзвясчэнню памяці змагаюцца за Савецкую ўладу ў Акцябрскім раёне нічога не робіцца. Адной з чыгуначных станцый тут прысвоена імя першага партызанскага камандзіра Ціхана Бумажкова. Яго імя названа і адна з вуліц раённага цэнтру.

Але гэтага надзвычай мала. У раёне ёсць вёскі Воснін, Курны, Сяпайкава, Чорныя Броды. Ёсць і Качай-балота. Раней гэтую вёску з усіх бакоў акружалі непраходныя балоты. У багнне гінула жыццё, сам чалавек мог базбавана на ступіні сюды толькі зімой, калі балота пакрытае тоўстым ільдом. А цяпер там, дзе раслі толькі чарот, лаза да асакі, буйным коласам наліваецца збажына, цвігнецца да сонца шырока-ластыя кукуруза, нібы лес, растуць канопі. Але назва вёскі раёншаная. А чаму б не прысвоіць гэтым населеным пунктам назвы, у якіх узвясчаныя памяці змагаюцца за ўстаўленне Савецкай улады?

Край зялёных лясоў і блакітных азёр, авяныя рамантыкай рэвалюцыйных бітваў, рэспубліка партызанскай доблесці і працоўнай славы, рэспубліка развітай індустрыі, буйная сацыялістычная земляробства і высокай культуры жыцця працавітым стваральным жыццём. Няхай жа мілагучная назва вёскі і калгаса, прыгожая назва вуліцы, на якой мы гадаваліся і ўзрасталі, дапаўняюць прыгажосць усяго нашага жыцця, адлюстроўваюць подых нашага часу.

М. ПРЫС, тэхнік-будаўнік Рэспубліканскага курортнага ўпраўлення прафсаюзаў.

«Сан-луі» над Ваўкавыскам

Ваўкавыск — горад не маленькі. Тым не менш, як толькі ў ім па-яўляецца які-небудзь махляр, гэта становіцца вядомае адразу ўсім.

Зразумела, людзі не абыходзілі адносна та да та. Яны жорстка крытыкуюць гультаёў, патрабуюць прычэпкі да адказнасці тых, хто парушае грамадскі парадок. Так, напрыклад, няўдзячна вядома, што грамадзянін Н. Штойнер п'ятыярынае, грамадскасць сказала: будзем судзіць. Ничыстага на руку М. Лісцова папярэдзілі: будзем крадці — адправім у папраўча-працоўную калонію.

Не прайшло незаўважымым паступленне ў Ваўкавыск Г. Шапковіча. Грамадскасць пазнала адразу: махляр. Людзі не памыліліся. Такой думкі пра Шапковіча яны і сёння. Але вось што датычыцца работнікаў райвыканкома... Яны ў думках разбіліся. Загадчык раённага аддзела культуры тав. Дзіленка выказаўся прыкладна так:

— Добры арганізатар, але... Ён, вядома, вінаваты.

У райфінансдзеле казалі:

— Хапуга першай рукі. Судзіць трэба.

А загадчык райана тав. Кісалеў прыжмурыў вочы, у якіх я ўгледзеў парок, быццам зрабіў не сумленна, што прыхаў у Ваўкавыск, і спытаў:

— Фельетон прыехалі пісаць? Глуштва ўсё гэта. Мы ўдзячны яму. Шапковіч нам уся самадзейнасць на ногі паставіў. Дай бог, каб у нас, у Ваўкавыску, было яшчэ дзесяць такіх! — запалам казаў тав. Кісалеў.

Пазней мы зразумелі, што Кісалеў, мабыць, не так абараняў Шапковіча, як гонар свайго ўстады, у якой Шапковіч загадавае фільмацкай, на сумяшчэнню кіруючы гуртком юных кінамажыкаў у Палаты п'яніраў. Цяпер

акрамя таго, яго часова прызначылі начальнікам гарадскога піянерскага лагера.

З'явіўшыся ў Ваўкавыск, Г. Шапковіч вечарамі ў вольны час браў трубу і на тры гадзіны адпачываў у яе, пакуль не навучыўся сяк-так іграць. Выступаў ён у складзе аркестра на адкрытай пляцоўцы парку. Ад Шапковіча слухач у непаправаў вяртаўся прафесійнальнага майстэрства, бо разумее, што гэта самадзейнасць, але раў яму вучыцца, павышаць узровень.

Гэтая парада па-сапраўднаму стала патрыбай Шапковічу ў той дзень, калі ён пачуў нейкі прымытны фактор «Сан-луі». З таго часу ён страціў спакой. З таго часу самадзейнасць скончылася — кожны крок, кожная думка былі накіраваны на тое, каб выказаць рубель на «Сан-луі».

Шапковіч тэрмінова сабраў таварышам аркестр і пачаў шукаць даверлівых. Знайшоў іх на ліцейна-механічным заводзе. Там заключылі дагавор з саматужнымі артыстамі на такіх прыблізных умовах: для рабочых іграць бясплатна. А сядзі-тады памяшканне клуба — у распараджэнне аркестра. Гэта значыць: грошы ў кішні трубацоў. Грошай было мала — клуб маленькі. Завод кінуў і апынуўся на аўтабазе № 6. Тут на такіх умовах: вадзіцелям іраць бясплатна. За гэта — машыну для раз'езду па раёне. Плянулі па руках. Доўгі час быў улюбёны адзін з аднаго. Любоў скончылася судом. Шапковіч прысвоіў трубу коштам у 110 рублёў і, падняўшы на ногі свой тавар, ухвэ з аўтабазы ў клуб чыгуначнікаў. (Што датычыцца трубы, я Шапковіч не аддаваў два гады. Толькі месца назад ён аплаціў аўтабазе яе кошт).

У клубе чыгуначнікаў была заключана ўмова па тым жа прычыпу: вам — дарэмна, нам — памяшканне.

У гэты перыяд, як кажуць гісторыкі, дзейнасць эстраднага аркестра Шапковіча дасягнула найбольшага росквіту. З краю ў край ваўкавыскай зямлі вярталася багатагняная аршэль і прапаноўвала калгасам, саўгасам, дамам адпачынку танцы. Умовы такія: 40 капеэк адзін уваходны білет — і танцаў да страты прытомнасці. Была моладзь, якая перацяла: адкуль, маўляў, такі кошт? У Ваўкавыску білет на танцавальную пляцоўку каштаваў 20 капеэк, а гэтыя біруць сорок. І чулі ў адказ гандлярскі прыпынкі: свая думка, хачу — іграю. Ты, уласна кажучы, дзяка было што-небудзь сказаць дударам. Усё рабілася як спад. Білеты былі надрукаваныя. На білет заўважана: 25 працэнтаў збору — дударам.

Не будзем гаварыць, што выканаў маейстэрства ўдэльнікаў эстраднага аркестра вельмі адна. Пра яго трына скаваў адзін жыхар Ваўкавыска: «Ёсць, рытм, ёсць шум. Нама толькі музыкі». Здаўняе, як маю адрэчана, што ў раёне доўгі час гаспаравалі прыватныя асобы? Здаўняе, што ў раённым аддзеле культуры не праслухоўваюць рэпертуар аркестра, і да сённяшняга дня танцавальная пляцоўка два разы на тыдзень стогне ад старадаўніх фактотраў і даўняскага «Сан-луі». І ўвогуле здаўняе, як да гэтага часу не спалілі са Шапковіча ўкрадзеныя грошы, ну, і са самою зразумела, не прычэпнулі да адказнасці за махлярства?

Раніцаю каля гасцініцы мяне чакаў Шапковіч. Ён доўга і нудна мармытаў:

— Мне самадзейнасць не дае спакою. Я люблю яе... Не рабіце мне неспрыемнасцей...

Такую натуру маюць усе хапугі. Пакуль махлююць — адажыцца. Як толькі даводзіцца адажыцца — пачынаюць ечыць. Гэта зразумела. Але вось чаму енчыць загадчык раённага аддзела асветы тав. Кісалеў?

НЕ У ПАВУЧАННЕ, А У БЛАКНОТ...

Калі вы задумалі кнігу, але можаце яе не пісаць, дык не пішыце

А. ТАЛСТОЙ

Лірыка пачынаецца не там, дзе паэты хваляюцца, а там, дзе ен хваляе іншых.

Сучасны крытык

Тора ў каханні і ў мастацтве та-м, хто гаворыць усе!

Бальзак

Калі ў часе прадастаўлення тэатра ляльак глядачы бачаць руку гаспадары... значыць маюцца і гаспадары і зраманістам і яго лялькамі.

Бальзак

Дрэжны бок агульнага месца заключавецца ў тым, што мы вымаўляем яго, не ўведаемляючы дакладна яго сэнсу.

Ф. Корш

Талант любіць прастанці, а востра-слове — блытаніну.

Лесінг

Загадовак — не меню абеду. Чым менш ен раскрасвае змест п'есы, тым ен лепшы.

Лесінг

ЭСТАФЕТА ІДЗЕ

— І балаган зноў на сцэне ў поўным складзе.

У май гэтага года дудары падарвалі крушэнне. На танцы ў клуб чыгуначнікаў, як снег, з'явіліся работнікі райфінансдзела, што білеты на ўваход у залу былі не зацверджанага ўзору і набыты Шапковіч махлярскім спосабам. Такіх білетаў у гэты дзень было прададзена 169 — усяго на суму 67 руб. 60 кап. Як сведчыць кніжка клуба Л. Бальека, кожны раз пасля танцаў уся выручка забірала Шапковіч і яго камі-ванжор Л. Скалабан. Высветлілася, што толькі ў клубе чыгуначнікаў дудары выручылі на білетах

5721 руб. Як сведчаць сакратар партыйнай арганізацыі саўгаса «Рось» тав. Собалеў і загадчык клуба эментнага завода «Перамога» тав. Пісарніка, дудары і там не раз прадавалі падобныя білеты.

Калі месца пра аркестр нічога не было, чувалі. Раптам ен зноў з'явіўся на пляцоўцы гарадскога парку культуры. У мінулы няздольна вечарам у цёмным парку ўважваліся нейкія шалёныя гукі.

— «Сан-луі!», — пазнала моладзь. — Жывы куркулка!

На пляцоўцы адразу з'явіліся выфранчаныя юнакі, падстрыжаныя «вожыкам», у чорных касцюмах, з матылімі пад каўнеркамі. Яны прытукалі на адным месцы, істасаліся бакі. Ім не тра-біла больш та асаблівасці, чым бачыць, як паклаўшы сакароў, Шапковіч браў муштук інструмента ў рот і, прыкрыўшы яго далонню, пачынаў па-кашачы: «Маў-маў...»

Але цяпер гэты, з дазволу ска-заць, канцэрт быў узаконены да-гаворам і замацаваны круглай пя-чаткай раённага аддзела культу-ры. Дагавор быў у кішэні Шапо-віча і ў ім гаварылася: 25 пра-цэнтаў збору — дударам.

Не будзем гаварыць, што выка-наў маейстэрства ўдэльнікаў эстраднага аркестра вельмі адна.

Пра яго трына скаваў адзін жыхар Ваўкавыска: «Ёсць, рытм, ёсць шум. Нама толькі музыкі». Здаўняе, як маю адрэчана, што ў раёне доўгі час гаспаравалі прыватныя асобы? Здаўняе, што ў раённым аддзеле культуры не праслухоўваюць рэпертуар аркестра, і да сённяшняга дня танцавальная пляцоўка два разы на тыдзень стогне ад старадаўніх фактотраў і даўняскага «Сан-луі». І ўвогуле здаўняе, як да гэтага часу не спалілі са Шапковіча ўкрадзеныя грошы, ну, і са самою зразумела, не прычэпнулі да адказнасці за махлярства?

Раніцаю каля гасцініцы мяне чакаў Шапковіч. Ён доўга і нудна мармытаў:

— Мне самадзейнасць не дае спакою. Я люблю яе... Не рабіце мне неспрыемнасцей...

Такую натуру маюць усе хапугі. Пакуль махлююць — адажыцца. Як толькі даводзіцца адажыцца — пачынаюць ечыць. Гэта зразумела. Але вось чаму енчыць загадчык раённага аддзела асветы тав. Кісалеў?

І. КЛЯЗ.

УКРАЇНСКАЯ КНІГА У ГОМЕЛІ

У Гомельскім цэнтральным кніжным магазіне адкрыты ад-дзел літэратуры на ўкраінскай мове. Тут ёсць вялікі выбар мас-тавай літэратуры: творы Тараса Шаўчэнка, Івана Франка, Панаса Мірнага, Лёсі Украінкі, Міхаіла Кашубінскага, савецкіх украінскіх пісьменнікаў.

Галоўны рэдактар Нічымар ПАШКЕВІЧ.

Рэдакцыйнае калегі: Заір АЗГУ, Аляксандр БУТАКОВ, Кас-тусь ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАШЫН, Аркадзь МАРШЧОВІЧ (ад-казны сакратар), Пятро ПРЫХОДЗКА, Раман САБАЛЕНКА (на-меснік галоўнага рэдактара), Мікола ТКАЧОВ, Янка ШАРАХОУ-СКИ, Іван ШАЦІЛА, Рыгор ШЫРМА.

Кастусь КІРЭНКА